

Näringsutskottets betänkande 2021/22:NU18

Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag och avslår motionsyrkandena. Vidare föreslår utskottet några mindre ändringar av rättelsekaraktär av regeringens lagförslag. Regeringens lagförslag omfattar en ny fjärrkylelag, en ny lag om energimätning i byggnader och ändringar i fjärrvärmelagen. Förslagen innebär att fjärrvärme- och fjärrkylekunder ska få faktureringsinformation och information om energianvändning. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022.

I betänkandet finns tre reservationer (M, SD, KD, L). I två reservationer (M, SD, KD) förordas dels att ikraftträdandet delvis senareläggs för regeringens lagförslag, dels ett tillkännagivande om genomförandet av direktiv på energiområdet.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:124 Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk.

Sju yrkanden i tre följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Ärendet och dess beredning.....4

Utskottets överväganden.....5

Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om
värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk5

 Propositionen5

 Motionerna6

 Tidigare riksdagsbehandling6

 Utskottets ställningstagande.....7

Reservationer9

 1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, SD, KD)9

 2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (L)10

 3. Genomförande av direktiv på energiområdet, punkt 2 (M, SD, KD)....11

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....13

 Propositionen13

 Följdmotionerna13

Bilaga 2

Regeringens lagförslag15

Bilaga 3

Reservanternas lagförslag26

Bilaga 4

Reservantens lagförslag28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. fjärrkylelag med den ändringen att 5 § sista meningen ska utgöra ett nytt stycke, det andra stycket, i paragrafen,

2. lag om energimätning i byggnader med den ändringen att 5 § tredje punkten i nummerlistan ska inledas med ”3.”

3. lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) med den ändringen att

a) lagens SFS-nummer, ”(2008:263)”, ska införas sist i rubriken till regeringens förslag till lagtext,

b) ikraftträdandebestämmelsen ska avslutas med en punkt.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:124 punkterna 1–3 och avslår motionerna

2021/22:4426 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1,

2021/22:4427 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2021/22:4431 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1–3.

Reservation 1 (M, SD, KD)

Reservation 2 (L)

2. Genomförande av direktiv på energiområdet

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4426 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2 och

2021/22:4427 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 3 (M, SD, KD)

Stockholm den 7 april 2022

På näringsutskottets vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carl-Oskar Bohlin (M), Jennie Nilsson (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Helena Lindahl (C), Birger Lahti (V), Lotta Olsson (M), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Arman Teimouri (L), Eric Palmqvist (SD), Peter Helander (C), Anders Frimert (S) och Lorentz Tovatt (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk (prop. 2021/22:124). Tre motioner har väckts med anledning av propositionen. Utskottet har under beredningen av ärendet uppmärksammat några mindre felaktigheter i regeringens lagförslag och föreslår därför ändringar av rättelsekaraktär i dessa lagar.

I bilaga 1 finns en förteckning över behandlade förslag och i bilaga 2 finns regeringens lagförslag. I bilaga 3 och 4 finns reservanternas respektive lagförslag.

Utskottets överväganden

Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk, med några mindre ändringar av rättelsekaraktär, och avslår sju motionsyrkanden.

Jämför reservation 1 (M, SD, KD), 2 (L) och 3 (M, SD, KD).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen en ny fjärrkylelag. Lagen innehåller bestämmelser om mätning och fakturering av fjärrkyla. Den nya lagen innehåller även krav på tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning. Regeringen föreslår även vissa ändringar och förtydliganden i fjärrvärmelagen (2008:263) när det gäller mätning, fakturering och tillhandahållande av information. Därtill föreslår regeringen en ny lag om energimätning i byggnader som delvis motsvarar den hittillsvarande lagen med samma namn, dvs. lagen (2014:267) om energimätning i byggnader. I lagen föreslås att användningen av tappvarmvatten för hushållsbruk alltid ska mätas på lägenhetsnivå i nya flerbostadshus eller i bostadsdelarna av nya byggnader med både bostäder och lokaler. I lagen föreslås även nya regler om tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning.

Syftet med förslagen är att öka energieffektiviteten inom Sverige och innebär att lägenhetsinnehavare och fjärrvärme- och fjärrkylekunder ska få faktureringsinformation och information om energianvändning. Det som ska redovisas via fakturan är bl.a. uppgifter om priser, faktisk energianvändning, bränslemix, växthusgasutsläpp, skatter, avgifter och taxor, kontaktinformation och jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutanvändare i samma användarkategori.

Förslagen är i huvudsak föranledda av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (energieffektiviseringsdirektivet). Därutöver genomför förslagen i propositionen även vissa artiklar i dels Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet), dels Europaparlamentets och rådets

direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022.

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4427 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) föreslås att riksdagen ska anta regeringens lagförslag med den ändringen att 6 § fjärrkylagen samt 5 a § och 6 c § fjärrvärmelagen ska träda i kraft den 1 januari 2023. Förslaget motiveras med att berörda energiföretag ska få rimligt med tid att genomföra anpassningar. Vidare föreslås i yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen ska se till att ingen överimplementering sker och att föreskrifterna begränsas till vad som krävs för att genomföra aktuella EU-direktiv.

Även i kommittémotion 2021/22:4426 av Camilla Brodin m.fl. (KD) förordas i yrkande 1 ett tillkännagivande om att riksdagen ska anta regeringens lagförslag med den ändringen att 6 § fjärrkylagen samt § 5 a och 6 c § fjärrvärmelagen ska träda i kraft den 1 januari 2023. De föreslagna ändringarna syftar till att ge berörda företag rimlig tid att förbereda åtgärder med anledning av nya krav som ställs på dem. I yrkande 2 föreslår motionärerna att regeringen även fortsättningsvis ska genomföra energieffektiviseringsdirektivet på en miniminivå.

Arman Teimouri m.fl. (L) föreslår i kommittémotion 2021/22:4431 ett antal ändringar av regeringens lagförslag. I yrkandena 1 och 3 förordas att fjärrkylagen respektive fjärrvärmelagen ska ändras i enlighet med förslagen i motionen. Motionärerna föreslår att kraven om att företagen ska redovisa andel förnybar energi i fjärrkyle- och fjärrvärmesystemen bör utökas till att omfatta all fossilfri energi. Därtill föreslår motionärerna i yrkande 2 att det krav på mätning av gasförbrukningen som finns i den gällande lagen om energimätning i byggnader (2014:267) bör behållas i det nya förslaget till lag om energimätning i byggnader, och utökas till att även omfatta befintliga byggnader när så är möjligt och rimligt. Motionärerna föreslår också att termen naturgas ändras till gas.

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivande om genomförande av EU-lagstiftning

Riksdagen tillkännagav våren 2019 för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagens konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Utskottet anförde då att utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning och att effekterna för företag ska redovisas tydligt när det finns skäl att överskrida denna miniminivå. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

Regeringen beslutade och redovisade nya mål för förenklingspolitiken i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3) som överlämnades till riksdagen i september 2021 och som utskottet behandlade den 3 mars 2022 (bet. 2021/22:NU16). En av utgångspunkterna för de mål som har beslutats för förenklingspolitiken är att stärka svensk konkurrenskraft, och regeringen anger att den ska verka för att genomföra EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar företagens konkurrenskraft. Vidare anger regeringen att den överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas för att genomförandet av EU-rätt i nationell rätt ska ske i enlighet med detta.

Därtill överlämnade regeringen skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 till riksdagen den 10 mars 2022 (skr. 2021/22:75). I skrivelsen anger regeringen med anledning av tillkännagivandet om genomförande av EU-lagstiftning att det inte är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Regeringens lagförslag
- Genomförande av direktiv på energiområdet.

Regeringens lagförslag

I propositionen föreslår regeringen en ny fjärrkylelag, en ny lag om energimätning i byggnader, som ska ersätta den hittillsvarande lagen, och ändringar i fjärrvärmelagen. Förslagen är föranledda av bl.a. energieffektiviseringsdirektivet och förnybartdirektivet. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022. Utskottet har inget att invända mot regeringens lagförslag.

Utskottet noterar att det i motionerna 2021/22:4427 (SD) yrkande 1 och 2021/22:4426 (KD) yrkande 1 föreslås att ikraftträdandet ska senareläggas ett halvår för de informationskrav som rör fjärrkyle- och fjärrvärmeföretag. I propositionen anger regeringen att förslagen främst motiveras av de ändringar som införts i energieffektiviseringsdirektivet. Regeringen anger att medlemsstaterna skulle ha genomfört dessa ändringar senast den 25 juni 2020, och att kommissionen därför har inlett ett överträdelseärende mot Sverige om ett för sent genomförande av direktiv. Regeringen anser att de nya lagar och lagändringar som föreslås i propositionen därför bör träda i kraft så snart som möjligt. Utskottet delar denna uppfattning.

I motion 2021/22:4431 (L) yrkandena 1 och 3 föreslås att fjärrkylelagen respektive fjärrvärmelagen ska ändras och att företagen därför inte bara ska redovisa andel förnybar energi i fjärrkyle- och fjärrvärmesystemen, utan att redovisningen även ska omfatta all fossilfri energi. Utskottet noterar att förnybartdirektivet innehåller ett krav på att information om andelen förnybar energi i system för fjärrvärme och fjärrkyla ska vara tillgängligt för slutkonsumenter

på ett lättillgängligt sätt. Utskottet noterar också att regeringen inte heller föreslår någon ytterligare reglering än den information som krävs i förnybartdirektivet. I likhet med regeringen kan utskottet i denna del inte se några skäl till att gå längre i den svenska lagstiftningen än vad direktivet kräver.

Därtill föreslås i motion 2021/22:4431 (L) yrkande 2 att det krav på mätning av gasförbrukningen som finns i den hittillsvarande lagen om energimätning i byggnader (2014:267) bör behållas och utökas till att även omfatta befintliga byggnader i förslaget till ny lag om energimätning i byggnader. Utskottet noterar att det inte längre finns kvar några krav på individuell mätning av naturgas på lägenhetsnivå i och med ändringarna av energieffektiveringsdirektivet. Regeringen anser därför att det saknas skäl att föra över den hittillsvarande regleringen av individuell mätning av naturgas till den nya lagen om energimätning i byggnader. Utskottet gör ingen annan bedömning än regeringen.

Utskottet har under beredningen av ärendet uppmärksammat några mindre felaktigheter i regeringens lagförslag och föreslår därför några ändringar av rättelsekaraktär.

Därmed tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionsyrkandena.

Genomförande av direktiv på energiområdet

Utskottet konstaterar att det i motionerna 2021/22:4427 (SD) yrkande 2 och 2021/22:4426 (KD) yrkande 2 föreslås tillkännagivanden om att regeringen i samband med genomförandet av de aktuella EU-direktiven inte ska överimplémentera dessa. Utskottet kan notera att riksdagen våren 2019 tillkännagav för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7). Regeringen beslutade och redovisade nya mål för förenklingspolitiken i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga, som utskottet behandlade den 3 mars 2022 (skr. 2021/22:3, bet. 2021/22:NU16). Utskottet noterar att en av utgångspunkterna för de mål som regeringen beslutat är att stärka svensk konkurrenskraft, och regeringen har angett att den ska verka för att genomföra EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar företagets konkurrenskraft. Vidare noterar utskottet att regeringen i skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021, som regeringen överlämnade till riksdagen den 10 mars 2022, anger att tillkännagivandet inte är slutbehandlat (skr. 2021/22:75).

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att riksdagen i nuläget inte bör besluta om ytterligare tillkännagivanden på området.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, SD, KD)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. fjärrkylelag med den ändringen att

a) 5 § sista meningen ska utgöra ett nytt stycke, det andra stycket, i paragrafen,

b) ikraftträdandebestämmelsen ska ha den lydelse som reservanterna föreslår i bilaga 3,

2. lag om energimätning i byggnader med den ändringen att 5 § tredje punkten i nummerlistan ska inledas med ”3.”

3. lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) med den ändringen att

a) lagens SFS-nummer, ”(2008:263)”, ska införas sist i rubriken till regeringens förslag till lagtext,

b) ikraftträdandebestämmelsen ska ha den lydelse som reservanterna föreslår i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:124 punkt 2 och motionerna

2021/22:4426 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1 och

2021/22:4427 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 1,

bifaller delvis proposition 2021/22:124 punkterna 1 och 3 samt avslår motion 2021/22:4431 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Vi har i sak inget att invända mot regeringens förslag. Vi kan dock konstatera att det föreslagna ikraftträdandedatumet innebär ett bekymmer för berörda fjärrvärme- och fjärrkyleföretag. Lagändringarna medför att företagen ska redovisa omfattande tilläggsinformation och de behöver därför göra omfattande uppdateringar av sina it-system. Vi menar att företagen behöver få skäligt med tid för att kunna förbereda sig för detta. Vi förstår också att företagen behöver få kunskap om vilka faktiska krav som kommer att ställas på dem, innan de kan ta fram relevanta lösningar. Vi noterar att hela processen med att ta fram de nu aktuella lagförslagen har kantats av förseningar. Oavsett vem som bär ansvaret för detta är det vår mening att berörda företag inte ska behöva kompensera för att politiken inte har levererat i tid.

Mot den bakgrunden bör riksdagen bifalla regeringens lagförslag med den ändringen att 6 § i fjärrkylagen samt 5 a och 6 c §§ i fjärrvärmelagen ska träda i kraft den 1 januari 2023, vilket även framgår av bilaga 3.

2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. fjärrkylag med den ändringen att
 - a) 3 § ska ha den lydelse som reservanten föreslår i bilaga 4,
 - b) 5 § sista meningen ska utgöra ett nytt stycke, det andra stycket, i paragrafen,
 2. lag om energimätning i byggnader med den ändringen att
 - a) det i lagen ska införas två nya paragrafer, 2 a § och 2 b §, med den lydelse som reservanten föreslår i bilaga 4,
 - b) det i lagen närmast före 2 a § ska införas en ny rubrik med den lydelse som reservanten föreslår i bilaga 4,
 - c) 5 § tredje punkten i nummerlistan ska inledas med ”3.”,
 3. lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) med den ändringen att
 - a) lagens SFS-nummer, ”(2008:263)”, ska införas sist i rubriken till regeringens förslag till lagtext,
 - b) 5 a § ska ha den lydelse som reservanten föreslår i bilaga 4,
 - c) ikraftträdandebestämmelsen ska avslutas med en punkt.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4431 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1–3,
bifaller delvis proposition 2021/22:124 punkterna 1–3 och avslår motionerna
2021/22:4426 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1 och
2021/22:4427 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen föreslår i propositionen att information om förnybar energi i företagens fjärrkylesystem och fjärrvärmesystem ska finnas tillgänglig på ett enkelt sätt för var och en. Jag anser att krav på att publikt enbart redovisa andelen förnybar energi inte ger tillräcklig information för att kunderna ska kunna bedöma klimatpåverkan av energileveransen. Förnybar energi är bara en delmängd av den fossilfria energin, som faktiskt är det väsentliga i sammanhanget. Eftersom förnybartdirektivet ställer krav på att just den förnybara energin ska särredovisas behöver teknikneutraliteten åstadkommas genom ett utökat krav på att också redovisa andelen fossilfri energi i sin helhet publikt.

Därtill anser jag när det gäller den nya lagen om energimätning i byggnader till skillnad från regeringen att kraven på mätning av gasförbrukningen som finns i den hittillsvarande lagen (2014:267) om energimätning i byggnader ska behållas. Vidare bör kraven utökas till att även omfatta befintliga byggnader när så är möjligt och rimligt. Nästan hela energianvändningen i hushållen är idag icke-fossil, men där gas finns indraget används fortfarande ett fossilt bränsle. Just att begränsa användningen av fossila bränslen är kärnan i intentionen bakom energieffektiviseringsdirektivet. Enligt min mening vore det därför olyckligt om just kravet på individuell mätning av gas avskaffades, samtidigt som krav införs på att börja mäta energiförbrukning med ingen eller mycket ringa klimatpåverkan. Jag kan också konstatera att på senare år har den naturgas som används börjat blandas ut med biogas. Termen ”naturgas” som används i den hittillsvarande lagen om energimätning i byggnader behöver därför i den nya lagen ändras till ”gas”. Att en del av innehållet är fossilfritt är i sig inget skäl till att avskaffa mätningen. Fossilfri gas är en begränsad resurs med många användningsområden och det finns skäl att hushålla med den på samma sätt som det gör för annan fossilfri energi.

Mot den bakgrunden bör riksdagen bifalla regeringens lagförslag med de ändringar av fjärrkylagen, lagen om energimätning i byggnader och fjärrvärmelagen som framgår av bilaga 4.

3. Genomförande av direktiv på energiområdet, punkt 2 (M, SD, KD)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Alexander Christiansson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4426 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2 och

2021/22:4427 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi har i det föregående ställt oss bakom regeringens lagförslag, om än med vissa förslag till ändringar om ikraftträdandedatum för delar av lagförslagen som gäller berörda fjärrkyle- och fjärrvärmeföretag. Därutöver kan vi notera att regeringens förslag i många fall är avsedda att genomföras på en miniminivå av reglering. Detta är positivt eftersom det är viktigt att undvika onödig administration och negativ påverkan på den existerande marknaden. Detta är

en grundhållning som är värdefull att vidmakthålla i alla led, även när lagstiftningen ska omvandlas till föreskrifter som styr det dagliga värvet för branschen i sin helhet.

Vi anser därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den fortsättningsvis ska se till att ingen överimplementering sker och att föreskrifterna begränsas till vad som krävs för att genomföra aktuella direktiv på energiområdet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:124 Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till fjärrkylelag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om energimätning i byggnader.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).

Följdmotionerna

2021/22:4426 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

1. Riksdagen antar regeringens lagförslag med den ändringen att 6 § fjärrkylelagen samt 5 a och 6 c §§ fjärrvärmelagen ska träda i kraft den 1 januari 2023.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fortsatt minimiimplementering av energieffektiviseringsdirektivet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4427 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

1. Riksdagen beslutar att anta regeringens lagförslag med den ändringen att 6 § fjärrkylelagen samt 5 a § och 6 c § fjärrvärmelagen ska träda i kraft den 1 januari 2023.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta att ingen överimplementering sker och att föreskrifterna begränsas till vad som krävs för att genomföra aktuella EU-direktiv och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4431 av Arman Teimouri m.fl. (L):

1. Riksdagen beslutar att anta regeringens förslag till ny fjärrkylelag med de ändringar som framgår av motionens bilaga.
2. Riksdagen beslutar att anta regeringens förslag till lag om energimätning i byggnader med de ändringar som framgår av motionens bilaga.

3. Riksdagen beslutar att anta regeringens förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) med de ändringar som framgår av motionens bilaga.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till fjärrkylelag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,

fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,

fjärrkyleverksamhet:

– distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och

– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.

Information om energiprestanda och andelen förnybar energi

3 § Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Mätning av bortförd värmeenergi hos fjärrkylekunder

4 § Ett fjärrkyleföretag ska

1. mäta mängden bortförd värmeenergi och dess fördelning över tid,

2. tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och

3. beräkna mängden bortförd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt första stycket 2 ska uppfylla och om undantag från dessa krav.

Fakturering och tillhandahållande av information

5 § Ett fjärrkyleföretags fakturering av en fjärrkylekund ska baseras på uppmätta mängder bortförd värmeenergi eller, vid avsaknad av sådana mätvärden, på beräknade mängder. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fakturering.

6 § Ett fjärrkyleföretag ska lämna faktureringsinformation och information om energianvändning till en fjärrkylekund och, på begäran, till ett företag som fjärrkylekunden har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket och om undantag från dessa krav.

7 § Ett fjärrkyleföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrkylekund fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning.

Kommunala fjärrkyleföretag

8 § Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, får en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ i samma lag bedriva fjärrkyleverksamhet utanför kommunen, om det görs i geografisk närhet till fjärrkyleverksamheten inom kommunen och i syfte att uppnå en ändamålsenlig fjärrkyleverksamhet.

Tillsyn

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

10 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Överklagande

11 § Beslut enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.

2 Förslag till lag om energimätning i byggnader

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter och information om energianvändning.

Individuell mätning av el

2 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad eller utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad ska se till att el-användningen i varje lägenhet kan mätas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheterna i första stycket.

Individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk

3 § Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med värme från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att den energi som används för uppvärmning i varje lägenhet kan mätas.

Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje lägenhet kan mätas.

Första och andra styckena gäller endast om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning.

4 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje bostadslägenhet kan mätas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning enligt 3 §,

2. vilka mätmetoder som ska tillämpas vid mätning enligt 3 § första stycket, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

3 de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt 3 och 4 §§ ska uppfylla och undantag från dessa krav.

Avläsning av mätsystem och tillhandahållande av information

6 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska

1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av, och

2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket 2 och om undantag från dessa krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.

7 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla lägenhetsinnehavare fakturor, faktureringsinformation eller information om energianvändning.

Tredimensionella fastigheter

8 § Om en samfällighetsförening ansvarar för el-, värme- eller tappvarmvattensystemet i en byggnad som består av tredimensionella fastigheter, ska det som sägs i denna lag om ägaren till en byggnad i stället tillämpas på föreningen.

Tillsyn

9 § Byggnadsnämnden och den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Regeringen får meddela föreskrifter om tillsynen enligt första stycket.

10 § Om ett system för individuell mätning ska installeras, ska tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar som behövs för att de skyldigheter som anges i denna lag och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska kunna följas. Tillsynsmyndigheten ska bestämma vilka handlingar som ska lämnas till myndigheten.

11 § Den som har en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska lämna tillsynsmyndigheten de handlingar och uppgifter i övrigt som behövs för tillsynen.

12 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Avgifter

13 § En statlig tillsynsmyndighet får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Regeringen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

14 § En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Kommunen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Överklagande

15 § Beslut enligt 12 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.
2. Genom lagen upphävs lagen (2014:267) om energimätning i byggnader.
3. Bestämmelsen i 4 § gäller inte om ansökan om bygglov för uppförande av byggnaden har lämnats in före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)

dels att rubriken närmast före 6 § ska utgå,

dels att 6–6 d och 52–54 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 § ska lyda ”Information till fjärrvärmekunder och allmänheten”,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 a och 5 b §§, och närmast före 6 a och 6 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt första stycket.

5 b §

Ett fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sin webbplats lämna tydlig information om oberoende användarrådgivning där fjärrvärmekunderna och allmänheten kan få råd om tillgängliga energieffektiviseringsåtgärder och jämförelseprofiler.

6 §²

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

- 1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,*
- 2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,*
- 3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,*
- 4. den tid som avtalet löper,*
- 5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2014:272.

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt debitering av kunden,

7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

8. villkoren för uppsägning av avtalet,

9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

b) ett underhåll av rörledningarna, eller

c) ett borttagande av anslutningen,

11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag, och

12. när *det* ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på annat sätt tillhandahåller den ytterligare konsumentrelaterade information som *anges* i 6 d §.

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,

7. *huruvida* avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

12. när *avtalet* ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på *något* annat sätt tillhandahåller den information som *avses* i 5 b och 6 c §§.

Mätning av värmeenergi hos fjärrvärmekunder

6 a §³

Ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tiden.

Om inte avtal om kortare tidsintervall har träffats med fjärrvärmekunden ska mängden levererad värmeenergi i en fjärrvärmekunds leveranspunkt mätas en gång per månad.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska fjärrvärmeföretaget rapportera mätresultaten till kunden en gång per månad.

Ett fjärrvärmeföretag ska

1. mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tid,

2. tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och

3. beräkna använd värmeenergi vid avsaknad av måtvärden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mät-

³ Senaste lydelse 2011:934.

utrustning enligt första stycket 2 ska uppfylla och om undantag från dessa krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om mätning och rapportering.

Fakturerings- och tillhandahållande av information

6 b §⁴

Ett fjärrvärmeföretags debitering av kunderna ska avse uppmätta mängder.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska debitering av kunden ske minst fyra gånger per år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om debitering.

Ett fjärrvärmeföretags fakturerings- och tillhandahållande av information om energianvändning ska baseras på uppmätta mängder värmeenergi som har levererats till kunden eller, vid avsaknad av mätvärden, på beräknade mängder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fakturerings- och tillhandahållande av information.

6 c §⁵

Ett fjärrvärmeföretag får inte debitera någon avgift för att tillhandahålla fjärrvärmekunderna fakturerings- och tillhandahållande av information om energianvändningen.

Ett fjärrvärmeföretag ska lämna fakturerings- och tillhandahållande av information om energianvändning till en fjärrvärmekund och, på begäran, till ett företag som fjärrvärmekunden har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket och om undantag från dessa krav.

⁴ Senaste lydelse 2011:934.

⁵ Senaste lydelse 2014:272.

6 d §⁶

Fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sina webbplatser lämna tydlig information om oberoende användarråd-givning där kunderna kan få råd om tillgängliga energieffektivitets-åtgärder och jämförelseprofiler.

På konsumentens begäran ska informationen lämnas på annat sätt.

Fjärrvärmeföretag ska på eller i samband med fakturor till konsumenter antingen lämna den information som följer av första stycket eller hänvisa till att informationen finns på webbplatsen och på begäran tillhandahålls på annat sätt.

Ett fjärrvärmeföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrvärmekund fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning.

52 §

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer bestämmelserna i 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§.

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för efterlevnaden av bestämmelserna. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

53 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En sådan begäran får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

54 §⁷

Beslut om föreläggande vid vite enligt 16 § andra stycket och 52 § andra stycket, beslut enligt 37 d §, begäran enligt 53 § som har förenats med vite samt beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt 37 d § och beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

⁶ Senaste lydelse 2014:272.

⁷ Senaste lydelse 2014:444.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022

BILAGA 3

Reservanternas lagförslag

Reservation 1 (förslagspunkt 1)

1. Ändring i regeringens förslag till fjärrkylelag

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.

Denna lag träder i kraft *den 1 januari 2023 i fråga om 6 § och i övrigt* den 1 juni 2022.

Reservation 1 (förslagspunkt 1)**2. Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)***Regeringens förslag**Reservanternas förslag*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022

Denna lag träder i kraft *den 1 januari 2023 i fråga om 5 a och 6 c §§ och i övrigt* den 1 juni 2022.

BILAGA 4

Reservantens lagförslag

Reservation 2 (förslagspunkt 1)

1. Ändring i regeringens förslag till fjärrkylelag

Regeringens förslag

Reservantens förslag

3 §

Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information

Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda, *andelen förnybar energi och andelen övrig fossilfri energi* i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Reservation 2 (förslagspunkt 1)**2. Ändring i regeringens förslag till lag om energimätning i byggnader***Regeringens förslag**Reservantens förslag****Individuell mätning av gas*****2 a §**

Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som förses med gas från en central källa ska se till att den gas som används i varje lägenhet kan mätas.

Första stycket gäller endast om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar av att installera system för individuell mätning.

2 b §

Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med gas från en central källa ska se till att gasen som används i varje bostadslägenhet kan mätas.

Reservation 2 (förslagspunkt 1)**3. Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)***Regeringens förslag**Reservantens förslag*

5 a §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt första stycket.

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda, *andelen förnybar energi och andelen övrig fossilfri energi* i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt första stycket.